

Bilaga 1

Tillägg till remissvar av Förslag till Strategi för God, Hälsosam och Klimatsmart mat.

Stadsledningskontorets förslag om matstrategi har tagits fram under en relativt kort tidsperiod. Av denna anledning lämnar miljöförvaltningen synpunkter och förslag även på en detaljnivå på texten. Detaljerade synpunkter och förslag på ändringar redogörs för i denna bilaga.

Inledning (sid.3)

- Ändra sista stycket, sista meningen:
Stryk "...har ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö och..."
Ersätt med "...får god, hälsosam och klimatsmart mat..."

Beskriver tydligt vad matstrategin syftar till.

2.2 Ett klimatsmart Stockholm (sid.7)

- Ändra i stycke två:
Stryk texten ", med etappmålet att år 2020 ska utsläppen av växthusgaser begränsas till högst 2,2 ton per invånare från energianvändning (för uppvärmning och transporter samt gas och elanvändning)"

Lägg till följande text: "Stadens matkonsumtion ingår inte i stadens utsläppsberäkningar, men strategin är ett komplement till det övriga klimatarbetet."

- Ändra året för avfallsmålet längst ner i stycke två:
Det står i matstrategin att "år 2021 ska 70 procent av matavfallet samlas in." Det ska vara år 2020.

I Miljöprogrammet 2016-2019 mål 4.2 står: "Stadens mål är att år 2020 ska 70 % av det uppkomna matavfallet samlas in".

I Avfallsplan för Stockholm 2017-2020 står: "Stadens mål är att år 2020 ska 70 procent av tillgängligt matavfall samlas in".

- Ändra ord i stycke tre:

Byt ut ”klimatgaser” till ”växthusgaser”

Officiellt använder staden alltid begreppet växthusgaser.

- Ändra text i stycke tre:
Byt ut ”...äta omväxlande och låta...”
till ”...servera måltider där...”

Förtydligar matstrategins inriktning.

- Lägg till ord i fotnot 1 och ändra fotnot 2 (sid.9):
”Världsnaturfondens konsumentguide för ...”

Korrekt titel.

3.1.1. God (sid. 9)

- Lägg till ord i stycke två:
”...erbjuda minst två fullgoda huvudrätter, varav minst en
vegetarisk huvudrätt...”

Det ska vara möjligt att båda huvudrätterna kan vara vegetariska.
Nuvarande formulering kan tydas som att det ena alternativet alltid
ska vara en huvudrätt med kött.

3.1.3 Hållbar (sid.12-13)

- Ändra texten i andra stycket (sid.13), samt samma formulering
överst (sid.17):
Stryk texten ”vara med och påverka klimatet i positiv riktning...”

Felaktig syftning.

- Ändra början på näst sista meningen i näst sista stycket (sid.13)
och flytta denna mening så den blir andra meningen i stycket.
Lägg till texten ”Matsvinnet, den mat som kunde ha ätits upp om
den behandlats rätt och ätits upp i tid, ska minimeras genom...”

Förtydligad beskrivning av matsvinn. Att minska matsvinn kommer
före insamling av matavfall i avfallshierarkin.

- Lägg till följande stycke sist:
”Med hållbar menas måltider som bidrar till en hållbar utveckling.
Tonvikten ligger på miljön men social hållbarhet, det vill säga bra
livsvillkor för människor, är också en viktig dimension. Stockholms

stad är sedan 2016 certifierad som en Fair Trade City. Stadens verksamheter ska sträva mot att inhandla rättvisemärkta/fairtrademärkta och kravmärkta livsmedel för en hållbar och rättvis livsmedelsproduktion.”

Förtydligar omfattningen. Början av texten är Livsmedelsverkets beskrivning av Hållbar i måltidsmodellen.

4.2 Kompetenshöjning (sid. 16)

- Lägg till ord i första stycket, sista meningen:
”..servera goda, klimateffektiva, näringsriktiga och...”

Visar hela inriktningen av matstrategin.

4.3 Upphandling och inköp (sid. 17)

- Lägg till ord i tredje stycket, sista meningen:
”Genom att minska på matsvinnet och minska mängden kött som köps in frigörs mer...”

Även minskad mängd kött minskar kostnader.

Bilaga 1 Goda exempel i staden (sid. 19)

- Korrigera Klimatsmarta exempel (sid.21):
Ändra rubriken till ”Klimatsmarta måltider i stadens verksamheter”

Lägg till kocken ”Albert Denha” i andra stycket.

Lägg till följande exempel:

”I mars 2017 fick Anders Eldö, lärare på Stockholms Hotell- och restaurangskola, Pingvinpriset för sin ambition och förmåga att skapa engagemang för klimatfrågor och hållbarhetsarbete i alla led i verksamheten.

I mars 2016 fick Västra Söders förskolors matnätverk och Södermalms stadsdelsförvaltning Pingvinpriset för sitt arbete med klimat- och miljösmart mat.

I januari 2015 fick Tobias Häggstrand, kökschef på Akalla Grundskola F-9 i Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning Pingvinpriset för sitt inspirerande arbete att minska matsvinnet, öka mängden ekologiska råvaror och utöka samarbetet med lärare och elever.”

- Ersätt helt nuvarande goda exemplet Klimatsmarta stockholmare (sid.21) med följande stycke:

”Utbildning med hjälp av stadens kokbok *Det smarta köket*

Kommunikationsverksamheten Klimatsmarta stockholmare på miljöförvaltningen tog 2015 fram kokboken *Det smarta köket* för att inspirera stockholmare till att äta mer klimatsmart mat. Kokboken används även i stadens arbete med att utbilda och inspirera personal inom området klimatsmart mat. I en del stadsdelsförvaltningar har kokkar inom förskolan haft en utbildningsdag om vegetarisk och klimatsmart mat i kokboken med kocken Carola Magnusson (som har gjort recepten i kokboken). Klimatsmarta stockholmare genomförde hösten 2016 även aktivitetsdagar om klimatsmart mat i fem utvalda förskolor tillsammans med kokkar, pedagoger, barn samt bjöd föräldrar på smakprov och kokboken när de hämtade barn. Kokboken har även använts i hemkunskapen på högstadiet.”

- Lägg till följande gott exempel:
Östermalms måltidsstrategi för förskolor.

”Klimatsmart måltid i förskolan

Sara Lagerros, pedagogisk ledare, och kokkar i förskolor i Östermalms stadsdelsförvaltning tog 2016 fram en lokal strategi för klimatsmarta måltider i förskolan.”

Bilaga 2 (sid.23)

- Ta bort texten ”Staden ska verka för att utsläppen av växthusgaser minskar till 2,2 ton per invånare till år 2020.”

Lägg till följande text: ”Stadens matkonsumtion ingår inte i stadens utsläppsberäkningar, men strategin är ett komplement till det övriga klimatarbetet.”

- Ändra årtalet 2021 till 2020 för 70% insamling matavfall. Fel årtal. Samma synpunkt som på 2.2 (sid.7).
- Stryk hela stycket Fakta om matsvinn eller ersätt med en faktaruta om matsvinn inom stadens verksamheter.

Det här exemplet gäller privatpersoner och inte stadens verksamheter. Om det ska finnas en faktaruta om matsvinn här bör det handla om insamlingen från stadens verksamheter.

- Lägg till stycke om stadens arbete med Grön Flagga:

”Grön Flagg, barns och familjers delaktighet

Barnen är viktiga förändringsagenter i arbetet med att skapa hållbara vanor i förskolan. Arbetet med den klimatsmarta måltiden inkluderar barnen och deras familjer för att skapa goda cirklar i det omgivande samhället. Arbetet kan kopplas till verktyget och certifieringen Grön Flagg som många förskolor i staden arbetar med.”

Många stadsdelsförvaltningar och förskolor i staden jobbar aktivt med Håll Sverige Rents miljömärkning Grön flagg.